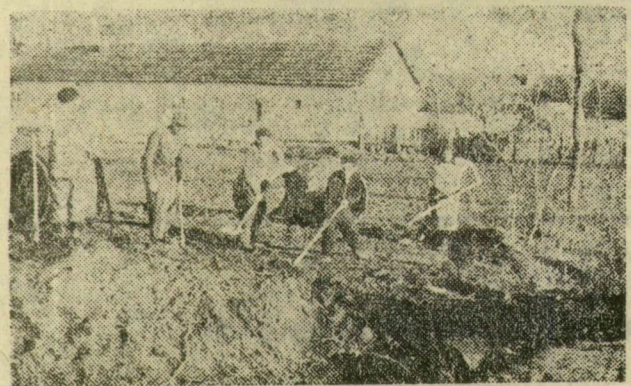
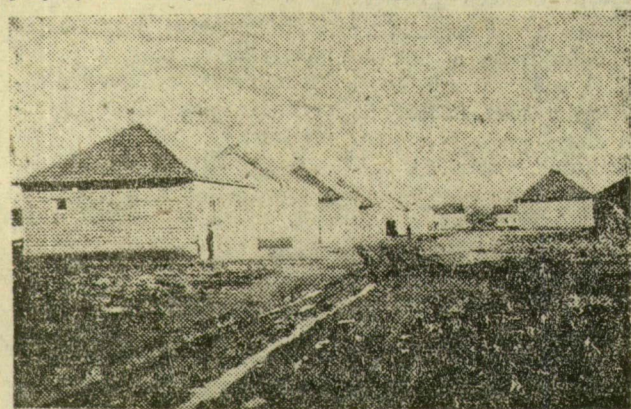

Utát, átjárót építenek társadalmi összefogással Dorozsma új háztulajdonosai

Közismert tény, hogy milyen nagy erő rejlik a társadalmi összefogásban, ha komolyan gondolják az emberek. Ilyen nagyerejű összefogásnak voltunk szemtanúi Kiskundorozsmán, az úgynevezett »Vadlibakereszt«-ben. Kívülről új település ez a községtől, 1945-ben osztottak itt először házhelyet, hogy benépesüljön a község legpereme is. Mindössze viszont

alig egyeztetendő múltat tekinthet vissza az a 28-30 sátortelepű ház, amely tavaly óta épült egymás után.

Valamennyi ház OTP-kölcsönből épült, építetői pedig községbeli családok, nap-számosok, gyári munkások és egyéb kétkézi munkások. Takaros kis utcáson jelzi már itt az ember hajlékát, amely sajátja, s éppen ezért minden megtesz érte, hogy szépség, csinosodjon.

Képzünk az új sátortelepű házak és az önként vállalt munka részesei, amint éppen az árok feletti átjáró »planirozását« végzik már.

MAJORE

Lovász Márton kultuszminiszter lemondott. Lemondása okául főként a külpolitika kérdésében való véleménykülönbségre hivatkozott, de ez nyilvánvalóan összefüggött a Károlyi-kormány egész politikájával szemben megmutatkozó ellenállással, amely lényegében a december 9-e óta kiélezett Károlyi-párton belüli ellentét, majd a kormányválság oka volt. Lemondása a politikai válság egyik tünete. Utódként Apáthy Istvánt hozták javaslatba, ő azonban nem vállalta a megbízást.

A Károlyi-párt budapesti nagygyűléséről, melyen Hock János és Károlyi Mihály is beszélt, táviratot intéztek a Párizsban tartózkodó Wilson amerikai elnökhöz. Ebben kifejezik bizalmukat a Wilson hirdette 14 pont iránt, hitüket »a pacifizmus diadalában«. »Bizalommal várunk intézkedést — szól a távirat — az örök békének és humanizmusnak hivatott apostolatától...« (Később a nyugatbarát burzsoázának is mennyire csalódnia kellett Wilson »humanizmusában«.)

Massaryk, a hazájába hazatért csehszlovák köztársasági elnök beszédét mondott. Javasolta a Közép-európai Egyesült Államok létrehozását. A magyarokat nem venné föl ebbe: »A magyaroknak — mondotta — csupán az önmagukból alkotott nemzeti államhoz van joguk.«

Szegeden a szociáldemokrata párt szabadság-ünnepet rendezett a Korzó moziban. Ezen hangzott el megnyitóként Móra Ferenc híres beszéde, mely a Szegedi Napló karácsonyi számában jelent meg, s azóta számos Móra-kötetben, ezzel a címmel: »Hiszek az emberben!« Ebben Móra mély, őszinte vallomást tesz az emberi haladás mellett, s többek között ezeket mondja: »Minél magasabbra kapaszkodik az emberiség, annál határtalanabb lehetőségei nyílnak meg számára a boldogulásnak, és ha egyelőre a szocializmus a legmagasabb pont, amely felé most az út vezet, egészen bizonyos, hogy azon túl is jönni fognak még új orrmok, új perspektívák...« Az ünnepélyen egyébként Juhász Gyula is szerepelt: verseiből olvasott föl.

Az újszegedi vakok intézetében Juhász Gyula és Zadravecz István részt vettek a vakok karácsonyán. Juhász Gyula kis cikkben számolt be erről és verset írt »Beteheim üdvözlés a látogatóknak« címmel. Zadravecz a szegedi levéltárban őrzött rendhagyó színtelen beszámolt az ünnepélyről. Érdeklődésként említette, hogy részt vett ezen egy angol milliommós-nő, s a szegedi ünnepélyen: a szerbek iránti rokonszenvből vagyónát a japoszláv hadseregbe áldozta. Juhász Gyula is emlegeti cikkében a különös »angol miss«-t.

A városnak sikerült négy vagon szénat kapnia; ma a fővonalon újból megindult a villamos.

Az új település élete ment is napról napra, csak hogy egy kis zökkenővel.

Aki ugyanis a »Vadlibakereszt«-ről akart bejönni a községbe, annak vagy jobbra, vagy balra meg kellett kerülnie egy előtte fekvő hosszú utcát,

amelynek csak a két végéről lehet bejutni a községbe. Különösen rossz idő esetén esett ez nehezére az ottlakóknak, amikor valósággal beállt a sár, s olykor belelelt egy órába is, amíg otthonról elindulva célhoz értek. Nem is beszélve arról, hogy a reggel munkába sietőknek mennyit jelent egy órával hamarabb felkelni a kelleténél, s az iskolás gyerekeknek, akik a nagy kerülővel ugyanúgy fáradoztak, mint a felnőttek — napjában többször is.

Érthető tehát, hogy milyen nagy lelkesedéssel fogad-

ták az új település lakói a községi tanács segítségét abban, hogy át kell vágni valahol azt a hosszú utcát, amely egy-egy kilométeres szárnyával akadályozza az ott lakók mindennapos életét.

Az utca közepén átvágták az egyik telket, amely nem volt beépítve. (Igaz, a tulajdonos egy kicsit neheztelt, s kártérítés ellenére sem akarta megérteni az okos és sok emberen segítő megoldást, végül azonban mégis belátta, hogy nem gőrdíthat akadályokat harminc család mindennapos élete elé.)

Egy új utat teremve három percnyi járásra csökkentették le a korábbi egyórás utat.

Három-négyméternyi terület azonban még így is kellene, hogy az átjáróval egyben kocsit is teremtsenek annál is inkább, mert a község mögött végighúzódnak hosszú és mély csatornák az előttük elfutó részen.

Átkelőhelyet is létesítettek a községi tanács segítségével.

A községi tanács rendelkezésükre bocsátott több nagyméretű csatornagúrt, az átjáró készítéséhez szükséges társadalmi munkát azonban a vadlibakeresztiek vállalták egyöntetűen. Az ott lakók apraja-nagyja, férja és asszonya kivonult az elvégzendő munkálatokhoz, hogy minél hamarabb elkészüljenek vele és ne kelljen továbbra is annyit gyalogolniuk fölöslegesen.

(—i—c.)

Gazdája-e a munkás üzemének?

Több válasz ugyanarra a kérdésre

— Mienk a gyár, magunknak dolgozunk — kerütek a gyárak falaira a feliratok az államosítás idején. Erről beszéltek országsszerte határtalan örömmel a dolgozók is. Az évek során ez a jelszó bár formailag frázissá vált, gyakorlatilag azonban kiteljesedett. A dolgozók valóban az üzemek gazdái lettek, s nemcsak olyan értelemben, hogy közülük sokan vállalatvezetők, műszaki vezetők lettek, hanem úgy is, hogy legyen az segédmunkás, vagy műszaki vezető, egyformán elmondhatja véleményét az üzem napi munkájáról, a munkaszervezésről, a problémákról. Egyszóval

beleszólhatnak az üzem vezetésébe.

S nemcsak hogy beleszólhatnak — mert hiszen az még nem lenne elegendő, ha meghallgatják őket és utána minden marad a régiben —, hanem bírálatuk, javaslatuk meghallgatásra, orvoslásra talál.

Mindez hogyan történik? Hiszen nem szaladgálhatnak fel a munkapadok mellől örökké az igazgatóhoz. Mégis az üzem valamennyi dolgozója elmondhatja észrevételeit. Például a termelési tanácskozásokon, a munkamegbeszéléseken, és napközben bármely műszaki vezetővel közölhetik észrevételeiket. Beszéljenek erről személyes tapasztalataik alapján Szeged néhány nagyobb üzemének dolgozói.

— Nincsen olyan dolgozó az üzemben, aki ne szólhatna bele az üzem vezetésébe — mondja Baktai Pálné, a Szegedi Ruhagyár 24-es szalagjának művezetője. S a

dolgozók a segédmunkástól a szalagvezetőig élnek is a jogukkal. Saját tapasztalataimból mondom ezt, hiszen én magam is üzemi tanács-tag vagyok és naponta keresnek fel a dolgozók észrevételeikkel, javaslataikkal. Ezt azután én továbbítom az illetékesekhez, s kérésük, javaslatuk soha nem marad elintézés, válasz nélkül. De mondok erre példát is. Nemrégiben kerültem a 24-es szalagra és itt

magam is tapasztaltam,

hogy az újjakészítés, amely öt részünnevettel készül, nincs arányosan elosztva, mert az egyik dolgozónak túl sokat, a másiknak viszont aránytalanul keveset kell ugyanannyi idő alatt elvégezni. Ezt megbeszéltem először a dolgozókkal, aztán az igazgató elvtárral is úgy, hogy felülvizsgálták az újjakészítést és egy másik dolgozó javaslatára egy új gép beállításával, a munkák arányos elosztásával megoldották ezt a problémát.

— Ezenkívül a negyedévi üzemi tanácskozások előtt megbeszéljük a dolgozókkal a napirenden lévő problémákat, így például amikor legutóbb a munkaruháról volt szó, megbeszéltek közösen a szalaggal, mi a véleményük, kérésük, mennyi időre elég a munkaruha. A vállalatvezetés és az üzemi tanács aztán ezeket a javaslatokat alapul véve döntött a munkaruha kérdésben. De napközben is bármely problémára akad,

rögtön szólnak a dolgozók

vagy az üzemi tanácstagnak, vagy a szakszervezeti bizal-

miaknak, vagy a pártcsoporthoz, attól függ kinek-kinek melyikre van nagyobb bizalma, s melyikre tartozik leginkább az ügy intézése.

Sonkó Imréné, a Szegedi Kendergyár cernázója is arról beszélt, hogy náluk is teljes az üzemi demokrácia:

— A dolgozók magukénak érzik az üzemet. Ha látják például, hogy valamelyik gép nincs rendesen kihasználva, akkor szólnak, intézkedést kérnek. Hallatják akkor is szavukat, ha nyereség-reszesedés elosztásáról, a nyugdíjasok pénzének emeléséről van szó. Sőt, nemrégiben az üzem dolgozóiból alakult egy hattagú brigád, amely elbírálja, hogy az üzemnek juttatott lakásokból az igénylők közül ki a legjogosultabb a lakásra. Gondosan ellenőrzik, lejárák az igénylők lakásait, megnézik, hogy jelenleg milyen körülmények között élnek, s csak aztán döntenek tiszta lelkiismerettel, ki legyen a lakás. S munkatársaink minden esetben — még eddig legalábbis — igazságosnak találták a brigád döntését. Eppen a napokban fordult elő egy másik ilyen eset, amely nagy-szerűen bizonyítja, hogy a dolgozók mennyire beleszólhatnak mindenbe, ami az üzem vezetésével kapcsolatos. Az évvégi számításoknál ugyanis kiderült, hogy bizonyos

béralap maradt fenn,

amelyből emelni lehetne több dolgozó fizetését. Most már csak azt kellett tisztáznunk, hogy melyik részleg az, ahol a legindokoltabb a fizetésemelés. Mi, dolgozók elmondtuk, hogy szerintünk elsősorban a szedőnők fizetését kellene emelni. A vezetés jóváhagyta javaslatunkat és ezek alapján a szedők megkapják a fizetésemelést.

Az üzemi demokráciáról beszéltek érdeklődésünkre a Szörmeárgyár és a Textilművek dolgozói is. Valamennyiüknek az volt a véleménye: üzemükben érvényesül az üzemi demokrácia. S így van ez jól, mert ez ösztönzi őket további több, és jobb minőségű munka elvégzésére.

— A MOSZKVAI FŐPOSTA most bocsátotta ki azt a postabélyegét, amelynek külön bélyegzője a III. szovjet mesterséges hold három-egy fordulatát örökíti meg. A bélyegző felirata: »A III. szputnyik háromszázötven fordulata. Moszkva.« A bélyegző kelte: »1958. május 15—december 19.«

A Hazafias Népfrent a külső kerületek lakóinak művelődéséért

A város munkáslakta körzeteiben végzendő kulturális és ismeretterjesztő munka problémáiról tanácskozik majd az új esztendő kezdetén a Hazafias Népfrent szegedi kulturális bizottsága.

Ujabb két malomegységet helyeztek üzembe a Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalatnál

Egy évvel ezelőtt kezdte meg munkáját két modern paprikaőrölőgép a Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalatnál. Műszaki vezetők, szakmunkások nagy meglepéssel nyilatkoztak e két gépegység munkájáról, amelyet a budapesti Malomszerelőipari Vállalat készített és szerelt fel. Néhány hete érkezett Szegedre újabb két gép, amely szereléséhez azonnal hozzáfogtak. Ezek a gépegységek kiegészítik

az elsőket. Összekapcsolták ugyanis a gépeket, egyikbe felönti az őrölni való paprikát és ezt automatikusan továbbítja őrlés után a következő gépbe, s mindaddig váltják az őrléményt a gépek, míg megfelelő finomságú őrlémény képződik.

Az újabb két modern őrölőberendezést hétfőn reggel helyezték üzembe s a délutáni órákban megtörtént a műszaki átadás is.

Szanatórium a sóbányában

Asztmás betegek érdekes gyógyítása Wieliczka-ban

Nemrég rövid és száraz hírlátót napvilágot a lengyel újságokban arról, hogy az ezeréves wieliczki sóbánya mélyén megnyitották Lengyelország első földalatti szanatóriumát az asztmában szenvedő betegek számára, amely a maga nemében az egész világon egyedülálló.

A »7 Dni« szerkesztősége Wieliczka-ba küldte tudósítóját, akinek beszámolójából az alábbiakban közölünk.

Ennek valóban szenzációs hírneke kellett lennie, hiszen még a külföldi orvosvilág érdeklődését is felkeltette a wieliczki kísérlet iránt.

Wieliczka — sós vizeit és éghajlatát — már régóta ismert a világ orvostudományában. A wieliczki sós fürdők gyógyhatására vonatkozó első feljegyzések még a XVI. századból származnak. Később, 1838-ban, dr. Feliks Boczkowski kezdeményezéséből jött létre itt az első gyógyintézet, amely azonban az 1864-es felkelés idején teljesen elpusztult.

— Azóta pedig — mondja dr. M. Skulimowski, akit a krakkói Orvostudományi Főiskola Orvostudománytörténeti Intézetében kerestünk fel — teljesen megszünt Wieliczka, mint gyógyhelynek a híre. Az eszme azonban megmaradt.

Gyakran a legszebb és leghelyesebb tervek is füstbe mennek. Szerencsére azonban a néhány lelkes krakkói orvosból álló csoport ötlete valósággá kezdett válni. Ebben döntő szerepe volt Wieliczka valóban tökéletes gyógyászati feltételeinek — a bánya kamráiban a levegő sómolekulával telített, nagyobb légnyomás uralkodik és a világos egyedülálló

kamrában van az egyelőre ideiglenes wieliczki szanatórium.

Az újságíró, aki a szakmából elsőnek került ide, körülvesszik a betegek. Ők a wieliczki szanatórium első vendégei.

Nem írhatjuk le valamennyi beszélgetést, nehéz beszélnünk azoknak haláljáról, akik számára a teljes gyógyulás reménye született meg. Ugyanis ily módon valamilyen helytelen egyoldalú képet kapnánk. Helyesebb, ha az orvosok óvatossá válnak, és az orvosok óvatossá válnak, és az orvosok óvatossá válnak.

az első gyógyeredmények teljesen indokolt optimizmusra adnak alapot.

Nagy és ambíziózus terveket tűznek maguk elé a wieliczki kísérlet kezdeményezői. Ezekről a tervekéről írva azonban ismertetőnk kell a megvalósításához legközelebb álló ún. minimális tervet. E terv értelmében szanatóriumot fognak berendezni a jelenlegi »Warszawa«-kamrával szomszédos földalatti teremben. Ezt a kamrát, amelynek hossza több, mint 100, szélessége pedig 30 m, több tucat különleges rozsdá-

sajátos biológiai mikroklimája.

A bányafelvonó kis kocsiját a II. és III. szint között állnak meg. Itt van! A sósziklába vágjt, ragyogóan kivilágított folyosók a föld alatt mintegy 200 m mélységben levő »Warszawa«-kamrához vezetnek. Ebben a

ga. A népfrent aktívák bevonásával kibővített ülésen határozatot dolgoznak ki az ismeretterjesztő munka megújításáról, illetve kibővítésének módszereiről és az ezzel kapcsolatos feladatokról. Ez ideig a kulturális munka, de főleg az ismeretterjesztő munka rendszeresen a belvárosban, művelődési otthonokban, esetleg egy-egy üzemben folyt. Most az üzemekben folytatandó rendszeres ismeretterjesztés mellett a város külső kerületeiben is igyekeznek megvalósítani a rendszeres kulturális jó munka feltételeit. El kell érni, hogy a dolgozók a hetenként kétszer-háromszor megrendezett mozielőadások mellett érdeklődésüknek megfelelően egyéb ismeretekkel is gyarapíthassák tudásukat, szakmai és általános műveltségüket.

A kibővített értekezlet tanácskozására valószínűleg január első hetében kerül sor.